

Tvungen lønnsnemnd

Arbeidsminister Marte Mjøs Persen (AP) tar seg til rette og går utover sine fullmakter. Persen utvider bruk av tvungen lønnsnemnd i oljekonflikten: «– Norge er en viktig gassleverandør for mange land i Europa, spesielt Tyskland og EU. Vi må gjøre alt i vår makt for å sikre europeisk energisikkerhet.» (ifl. [E24](#))

Her er tvungen lønnsnemnd brukt pga. energikrisen i EU og Storbritannia. Det har ikke noe med arbeidstvistlovene å gjøre. Vår regjering skal først og fremst sikre vår egen befolkning. I dette tilfelle sikre arbeidstakerne den demokratiske retten vi har til streik. Det er ingen ting som sier at den geopolitiske situasjonen i Europa går foran interessen til vår egen befolkning. I så fall er det ikke arbeidsministeren som skal fronte dette. Det ville være en sak for utenriksministeren, eller om vi var i krig, forsvarsministeren. Argumentasjonen som er brukt for tvungen lønnsnemnd i dette tilfelle, krever at statsministeren sjøl fronter tvungen lønnsnemnd.

Det er ikke fritt for at en tenker på Persen sin tidligere rolle i regjeringa. Er det Olje- og energiministeren fra i mars, som uttaler seg? Det økonomiske tapet på [1,8 mrd.](#) i døgnet er kanskje den egentlige grunnen til at regjeringa griper til tvungen lønnsnemnd igjen. Arbeidsfolk bør merke seg at regjeringa ofrer organisasjons- og streikeretten.

Streik er lovfestet gjennom menneskerettsloven. Ifølge ILOs fortolkningspraksis er inngrep i retten til arbeidskamp som hovedregel bare forenlig med prinsippene for organisasjonsfrihet når liv, helse eller personlig sikkerhet for hele eller deler av befolkningen settes i fare. (jfr. [LO](#))

Streik er en så grunnleggende demokratisk rett at tvungen lønnsnemnd er kun en provisorisk anordning som Stortinget må vedta i hvert tilfelle. Når argumentasjonen egentlig er at vi er i krig med Russland, så bør faktisk Stortinget først vedta at vi er i krig.

Arbeidsminister Persen brukte tvungen lønnsnemnd også i konflikten mellom flyteknikerne da arbeidsgiverne gikk til lockout. Det var lockouten som truet liv og helse, ikke streiken. Arbeidsgiverne spekulerte i å krisemaksimere for at regjeringa skulle gripe inn. Hvorfor stanset de ikke bare lockouten? Vi kan slå fast at Arbeiderpartiet og Senterpartiet lar seg bruke av arbeidsgiverne mot arbeidsfolk.

Vi har eksempler på at regjeringen kun innhenter informasjon fra arbeidsgiverne før de innfører tvungen lønnsnemnd. Eksempel er Statsforvalteren i Oslo og Viken som informerte om faren for liv og helse i sykepleierstreiken i 2021. Bemanninga skulle ha vært uforsvarlig enda den ikke var dårligere enn de oppsatte turnuslistene den daglige driften besto i.

Streikeretten undergraves av dagens regjering. Poenget med streik er å ramme arbeidsgiverne. Det er arbeidstakernes maktmiddel. Når streikene rammer, griper regjeringa til tvungen lønnsnemnd. Dermed har regjeringa innført begrensninger og arbeidsgiverne kan spekulere i dette. Uten streikerett er arbeidsfolk sitt kampmiddel borte og vi beveger samfunnet mot et diktatur.

Regjeringens omfattende bruk av lønnsnemnd bør møtes med mindre lydighet. Lønnsnemnd er en særlov som må vedtas i hvert tilfelle. Loven gjelder ikke før den er vedtatt i Stortinget, eller etter møtet «kongen i statsråd». Det er ingen grunn til å holde på praksisen at en går tilbake til arbeidet når regjeringa melder at de skal gripe inn.

Frode Bygdnes

Oppslag: [Tvungen lønnsnemnd, Marte Mjøs Persen | Regjeringa undergraver streikeretten \(nordnorskdebatt.no\)](#) og HT: [Tvungen lønnsnemnd - ht.no](#)